

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

A.1. Ο συγγραφέας του κειμένου πραγματεύεται την αναγκαιότητα της λογοτεχνίας για τον άνθρωπο και το σύγχρονο κόσμο. Αρχικά, θεωρεί τη ζωή πληκτική χωρίς λογοτεχνία. Γι' αυτό κι αναφέρεται στη διαχρονική αξία της αφήγησης ιστοριών και στην ευεργετική της επίδραση να ομορφαίνει τη ζωή του ανθρώπου με φανταστικούς ήρωες που τους νιώθει δικούς του. Όμως, οι άνθρωποι σήμερα ζητούν, βέβαια, από τα βιβλία να τους συγκλονίσουν, αλλά ζουν αποστασιοποιημένοι από τα μηνύματά τους. Ο ίδιος θεωρεί πως η αξία της λογοτεχνίας έγκειται στην κοινωνική κι αισθητική αξία της γλώσσας, ωστόσο, ένας κόσμος που -υποκριτικά έστω- επιδιώκει την αισθητική, αποδέχεται την απώλειά της στη λογοτεχνία. Γι' αυτό, τέλος, διαπιστώνει πως ο σύγχρονος κόσμος που ασφυκτιά στις υλιστικές του αγκυλώσεις, μόνη ελπίδα έχει τη λογοτεχνία.

B.1.

- α. Σωστό
- β. Σωστό
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

B.2.α.

- **Θεματική περίοδος:** «Λέμε συχνά... εννοούμε».
- **Λεπτομέρειες- σχόλια:** «Η αφήγηση... φίλους».
- **Κατακλείδα:** Παραλείπεται.

B.2.β.

- ταυτόχρονα: **χρονική σχέση**
- βέβαια: **έμφαση**
- λοιπόν: **συμπέρασμα**
- ίσως: **υπόθεση**

B.3.α.

Πέντε χαρακτηριστικά παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας (τα παραδείγματα είναι ενδεικτικά)

- «Η αφήγηση γεννήθηκε με το ανθρώπινο είδος.» (2^η παράγραφος)
- «... συνεχίζουμε να τις έχουμε στην καρδιά μας.» (2^η παράγραφος)
- «Όργανο επικοινωνίας και έκφρασης, η γλώσσα αποτελεί πιστοποιητικό της ανθρώπινης νοημοσύνης.» (5^η παράγραφος)
- «... το διαβατήριο για την κοινωνική μας ζωή,...» (5^η παράγραφος)
- «Αυτός ο κόσμος ο αφυδατωμένος από ιδέες,...» (6^η παράγραφος)

B.3.β.

Ο συγγραφέας με τη χρήση της ερώτησης στην αρχή της πέμπτης παραγράφου προσδίδει στο κείμενο αμεσότητα, ζωντάνια, παραστατικότητα. Επίσης, θέλει να αφυπνίσει, να ενεργοποιήσει, να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη και ταυτόχρονα να τον προβληματίσει. Τέλος, λειτουργεί και ως στοιχείο μετάβασης στο επόμενο νόημα (ερωταπόκριση).

B.4.α.

αφηγούνται: **εξιστορούν, διηγούνται**

καταλήγουν: **οδηγούνται, φτάνουν, αποβαίνουν**

χρησιμότητα: **ωφέλεια, προσφορά**

βασικό: **πρωτεύων, κύριο, σημαντικό**

ρούχο: **ένδυμα**

B.4.β.

συχνά ≠ **σπάνια**

συνεχίζουμε ≠ **σταματούμε**

κερδίσουν ≠ **χάσουν, απολέσουν**

καλαίσθητα ≠ **κακόγουστα, ακαλαίσθητα**

ανεπίκαιρη ≠ **επίκαιρη**

Γ.1.

Είδος κειμένου: **άρθρο** (σε σχολική ηλεκτρονική εφημερίδα)

Επικοινωνιακό πλαίσιο: απαιτείται τίτλος, αφόρμηση από γεγονός της επικαιρότητας και διατύπωση γενικότερων κρίσεων γύρω από το εξεταζόμενο ζήτημα. Τα πρόσωπα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είναι το α' πληθυντικό, το γ' ενικό και το γ' πληθυντικό που προσφέρουν και αμεσότητα στο λόγο.

Πρόλογος: Κάνουμε σύνδεση με την επικαιρότητα, παρουσιάζουμε το θέμα του άρθρου, επισημαίνουμε τα δεδομένα του θέματος που θα αναπτύξουμε (συμβολή τέχνης- λογοτεχνίας στην καλλιέργεια του ανθρώπου κι απομάκρυνση νέων απ' αυτές) και ενημερώνουμε για τα ζητούμενα.

Κύριο Μέρος:

Α΄ Ζητούμενο: Παράγοντες απομάκρυνσης των νέων από Τέχνη και Λογοτεχνία (οι ιδέες αναπτύσσονται με παραγωγική συλλογιστική πορεία).

*Αιτίες
σχετικές με
σύγχρονα
κοινωνικά
φαινόμενα*

- ✓ Οι γρήγοροι ρυθμοί της σύγχρονης ζωής και η συνακόλουθη έλλειψη χρόνου που οδηγούν σε απομάκρυνση από πνευματικές αναζητήσεις και ενδιαφέροντα.
- ✓ Η υπερβολική έμφαση στην **τεχνική πρόοδο (τεχνοκρατισμός)** και στην ανάπτυξη της τεχνολογίας που έχει ως συνέπεια την υποβάθμιση του ενδιαφέροντος των νέων για την Τέχνη και κυρίως τη Λογοτεχνία, ενώ σε πρώτη μοίρα έρχονται οι υπολογιστές, τα κινητά τηλέφωνα κτλ.
- ✓ **Ο υλικός ευδαιμονισμός και το καταναλωτικό πνεύμα** της εποχής που τυποποιούν τη σκέψη και προκαλούν αδιαφορία για πνευματική και ψυχική καλλιέργεια.
- ✓ **Η εμπορευματοποίηση** που κυριαρχεί σήμερα, η οποία μετατρέπει το έργο τέχνης και το καλό λογοτεχνικό βιβλίο σε προϊόν, συνήθως προς εύπεπτη μαζική κατανάλωση με μόνο στόχο το κέρδος. Έτσι υποβαθμίζεται η ποιότητά του και οι νέοι σταδιακά χάνουν το ενδιαφέρον τους γι' αυτό.
- ✓ **Ο ελιτισμός** και η διάθεση υπερβολής ή πρόκλησης που υφίστανται σε ορισμένους καλλιτεχνικούς κύκλους οδηγούν πολλούς νέους σε αποστασιοποίηση συνολικά κυρίως από την Τέχνη, αλλά και από τη Λογοτεχνία.

*Αιτίες
σχετικές με
θεσμούς*

- ✓ **Ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης** τα οποία από τη μια δεν προβάλλουν αυθεντικά έργα τέχνης και λογοτεχνικά βιβλία κι από την άλλη με τις χαμηλής ποιότητας εκπομπές τους προωθούν την υποκοουλτούρα.
- ✓ **Η αδιαφορία της Πολιτείας** για ενίσχυση των καλών τεχνών γενικά και της φιλιαναγνωσίας ειδικότερα (π.χ. με την ίδρυση και τον εξοπλισμό βιβλιοθηκών, κυρίως σχολικών οι οποίες σήμερα για οικονομικούς λόγους υπολειπόμενες).

*Αιτίες
σχετικές με
την
εκπαίδευση*

- ✓ **Η έλλειψη** ολοκληρωμένης και με σαφή προσανατολισμό **καλλιτεχνικής παιδείας** στο εκπαιδευτικό μας σύστημα που στερεί τους νέους από την ανάπτυξη αισθητικής και την αγάπη για το ωραίο.
- ✓ **Ο χρησιμοθηρικός και τεχνοκρατικός τρόπος διδασκαλίας** του εκπαιδευτικού μας συστήματος, ο οποίος οδηγεί σε φαινόμενα «παπαγαλίας» που, ειδικά στο μάθημα της λογοτεχνίας, συντελεί στην αδιαφορία των νέων για δημιουργία σχέσης με το ποιοτικό λογοτεχνικό βιβλίο.

- Σε αυτό το σημείο μπορεί να γίνει χρήση **μεταβατικής παραγράφου**.

Κύριο Μέρος:

Β΄ Ζητούμενο: Οφέλη της Λογοτεχνίας για την ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων (οι ιδέες αναπτύσσονται με παραγωγική συλλογιστική πορεία).

*Οφέλη
σχετικά με
το πνεύμα*

- ✓ Διευρύνει τους πνευματικούς ορίζοντες και καλλιεργεί τις νοητικές λειτουργίες του νέου.

- ✓ Καλλιεργεί τις ηθικές και κοινωνικές αξίες του νέου και τον απαλλάσσει από την άγνοια, την αδιαφορία για τον συνάνθρωπο και το δογματισμό.
 - ✓ Προβάλλει πρότυπα συμπεριφοράς και αντιμετώπισης καταστάσεων.
- Οφέλη σχετικά με την ψυχή*
- ✓ Αποτελεί μέσο γνήσιας ψυχαγωγίας για τον νέο και καταφύγιο από το άγχος της σύγχρονης ζωής, συντελώντας έτσι στη διαμόρφωση μιας ψυχικά ισορροπημένης προσωπικότητας.
 - ✓ Αναπτύσσει τη φαντασία και την αισθητική του νέου εξευγενίζοντας έτσι γενικότερα το πνεύμα του. Άλλωστε η Λογοτεχνία είναι και αυτή Τέχνη.
- Οφέλη σχετικά με γλώσσα και πολιτισμό*
- ✓ Φέρνει τον νέο σε επαφή με υψηλής ποιότητας λογοτεχνικά δημιουργήματα του παγκόσμιου πολιτισμού, συντελεί στη γνωριμία του με άλλους λαούς και κουλτούρες κι οδηγεί στην αποβολή στερεοτύπων και ρατσιστικών αντιλήψεων.
 - ✓ Φέρνει τον νέο σε επαφή με την πολιτιστική παράδοση του λαού του, κάτι που ενισχύει την εθνική του ταυτότητα.
 - ✓ Καλλιεργεί το γλωσσικό αισθητήριο του νέου κι αναπτύσσει το λεξιλόγιό του, φέρνοντάς τον σε επαφή με τον πλούτο της γλώσσας του.

Επίλογος: Συνοψίζουμε όσα έχουμε αναπτύξει τονίζοντας την αξία της Λογοτεχνίας και γενικότερα της Τέχνης για τον νέο. Κλείνουμε διατυπώνοντας κάποιο γενικό συμπέρασμα-θετική κρίση για το ζήτημα που μας απασχολεί σχετικά με το μέλλον, χωρίς να αναφέρουμε νέες πληροφορίες ή κύριες ιδέες για το θέμα.